

DM

magazin

Szepesi
Attila

ELSŐ SZAVAD: FÖLD

E géppofák közt agyagdöngölő szodagonyázó magunkkal mi lesz? Visszahúzódik bennünk is a zöld? Látjuk időtlen útunk úttalan spirálok pagonyába beleveszni?

A puszta test? Kirakat villogó tükrében combok mellek ragyogása Utcaárban kehes vesszőfutás rikkanások smasszerek hullamosók szikár faldokló sorsfala között

A tárgyak? Egykor mérték utadat most vetkőzni-vágyott csecsebecsék Állatok? Csontjuktól rögös a föld S a szó? Az elveszett éden után sóvárgó kegyetlen alkímia

Valahol igen valahol ma is kilép bozótból a fekete pásztor Göcsörtös hallgatag botjára dől Viselős anyát lát a napkorongban Pajzsán piros földdel festett madár

Donászy
Kálmán

AUGUSZTUSI ESTE

Az alkonyégen kék ködökbe veszte kilobbant már a végső messzi fény, s a fáradt földre úgy hajolt az este, mint alvó gyermekére anyja teste, ha elringatja édes lány ölen.

Már árnya sincs az úti jegyenek, s mezőn a munka békén elpihent, madár se száll már, csak a denevérek, s a tücskök álmos éji dalt zenélnek, ezer kis neszből szőtt az esti csend.

Füfelnek rá a fák is hallgatózva, a kútgém is ágaskodik, figyel, a sok kazal is mintha hallgatózna, mi hírt hall a sín-menti barna pózna, jött már az őszből titkos messzi jel?

Mert zengő drótján zúgnak mély fuvalmak, s most messzi mozdony síp fűtvent bele, Fölkél a hold, széthintve kék nyugalmat, s a réten úgy csillog föl rá a harmat millió csöpp gyöngyös tengere, mintha a mennyből, mit felhők takarnak, lány szárnyain halk zsongó égi karnak, a Tejút szállott volna csendbe le.

Pest és Buda egyesítésének centenáriumi évében fotósorozatban mutatjuk be a magyar székváros múltját és jelenét. Mai képeinken sorrendben: Buda és Pest látképe a XVIII. század végén — A budai Annatemplom és környéke az 1800-as évek elején — Buda a pesti partszélről tekintve, 1845-ben — a Színház tere Pesten, 1845-ben — A Váci utca a XIX. század közepén — A hajóhid képe a Várból, 1846 körül.

Orbán négy teljes évet várt a kocsikiutalásra. Kitarótán, némán, egy szerzetes türelmével. És keserűen fortyogó gyűlölettel a világ valamennyi autótulajdonosa iránt. Pedig ez a négy év igazán semmi... Semmiség ahhoz a tíz évhez képest, amennyi idő alatt a kocsi árát gyűjtötte össze. Mennyi lemondás! Mennyi remény, mennyi elfojtott indulat, bizakodás! De érdemes volt.

Ezen az aranyfényű, kora őszi délutánon végre ott csillogott szeme előtt a halványszürkére lakkozott vadonatúj kocsi, a legfrissebb rendszámmal, antennával, rádióval. Krómlécein, mint megannyi tükrében, ott ragyogott az egész világ! S amint belebújt, a mattfényű üvegablakok elhatárolták Orbánt az egész világtól, csak szelíd, simogató visszfényét engedve be mindannak, ami oly szorongatóan nehezedett rá.

S amikor elindult, amikor a tér, a távolságok, a színek csodálatos kavargásban vették körül! Mintha új életre született volna ebben a pillanatban. Néhány perc alatt kiért a város házai közül. Nem volt gyakorlott vezető; bár öt éve szerezte a jogosítványt. Kezés alkalma nyílt az autóvezetésre. Nem kért kölcsön kocsit senkitől, hiszen jól ismerte a közmondást: fogkefét, autót, feleséget... S ezt az irratlan törvényt, amely annyit megálázó, fájdalmas pillanatot szerzett neki, most, hogy életében először, saját kocsijából pillantotta meg az országot napsütötte, végtelenbe futó betoncsíkját, diadalmas örömmel tette magáévá. Már a legelső kilométeren megfogadta, hogy kincsét senkinek, de senkinek nem adja kölcsön! Úgy fog a kérelmezők arcába nevetni, ahogy az övébe nevettek volna valaha...

Ezt a fekete ébentényben csillogó volánkarikát, ezt a tenyérbe mászó sebességváltót, ezeket a szűz-érintetlen kapcsolókat, ezeket a sokáig csak reménytelen messzeségből csodált műbőr üléseket nem érintheti idegen kéz.

Már sehol a város, sehol a körengeteg, amely a hivatali munkát, a hétköznapi taposalmát, örök és kielégíthetetlen vágyakozásokat jelentett Orbán számára, amióta csak élt...

Nemsokára lefékezett, az útszéle kanyarodva, egy sohasem látott vidéken. Leállította a motort, és hosszan szorongatta tenyerében a slusszkuicsot. Újra meg újra saját kövérkés, piszeorrú arcára bámult a visszapillantó tükrében, mintha kívülről látta volna most önmagát, a többi ember szemével: bámulattal és irigységgel. Nem, most már soha többé nem lesz magára hagyatva, magába börtönözve. Újjaival végigtapogatta a kárpitot, az üléseket, a sebességmérő csillogó üvegkorongját, a kapcsolókat, a pedálokat. Bedugta, kihúzta, megint bedugta, megint kihúzta a slusszkuicsot... Szinte lihegett a gyönyörűségtől, olyan mérhetetlenül boldog volt. Hány év, hány hónap, hány nap és hány óra pergett a semmibe, emésztő lassúsággal, amíg ez a pillanat végre elérkezett!

A kocsirádióból réges-régi, csodaszép melódiák áradtak. Minden az övé, minden, minden...

Lugossy
Gyula

AZ ÚJ KOCSI

A kocsi az utolsó fillérig kifizetve, biztosítva. És ő kivett napot, régóta tartogatott szabadnapot, hogy bejárassa, hogy megismerje, hogy összenőjön vele. Végképp megmámorosodva kiszállt a kocsiból, s végigtapogatta a lakkozott bádogtestet, a lökhárítókat, a reflektorok okosan figyelő szemét. A süllyedő nap biborfényét szőrt e megvalósult álomra.

Aztán visszazárat a kocsiba, és továbbhajtott. S mind jobban megittasulva az alatta rohanó földfelszíntől, a semmitől sem korlátozott mozgás örjítő varázsától, egyre sebesebben hajtott.

Már közeledett a Balaton-vidékhez. Tulságosan nagy lett a forgalom. Orbánt zavarta a sok autó, inkább elkormányozta a kocsit egy másik irányba. A széles betonon újra dombok, erdők között futott, a távolban valahol egy vár bukkant fel az egyik dombtetőn. A nap elérte a horizontot, és lángoló fényekkel lóvellte tele az égboltot. Sehol egy jármű, sehol egy emberi lélek... Csak az örökös elforduló földfelszín, a messzi futó egyenes betonsáv. Hát nem a végtelen szabadság ez? Orbán nyilegvenesen haladt a kocsival, mozdulatlanul tartva a kormányt. Nem nézett semerre, csak az útra. Végtelen idő, boldog idő telt már el az indulás óta.

Amikor egyszer csak valami furcsa történt. Valami megmagyarázhatatlan. A kocsi jobbra lendült a farával, mintha motorcsónak lenne, és oldalra ragadták a hullámok. Orbánt nem hagyta el lélekjelelente. Finoman balra húzta a kormányt, hogy visszavigye a kocsit az út közepére. De az akkor még veszedelmesebben csúszott az út szélére, a fehérre meszelt kőcövek felé.

Orbán halálos hideget érzett a torkában. Tudta mit kell tennie, kormányzott is, de a kocsi nem engedelmesebbé vált. Hirtelen megperdült a tengelye körül, és hátul fordulva a menetiránynak, Orbán újból megpillantotta azt az útszakaszt, amelyen eddig jött, az erdőszélt, amelyet pár pillanata hagyott el. Felordított, és eszeveszetten csavarta a kormányt, hogy visszaforduljon, de a kerekeket ekkor már ellenállhatatlan erő ragadta ki a kezéből, örülten csattant valamit a gyomrába, gerincébe hatolt... Már nem látott semmit. Mintha iszonyú kalapácsütések csattogtának a kocsi törékeny bádogtestén, mintha ellenállhatatlan erő emelné fel, dobná, forgatná, taszítaná, mint egy pelyhet... Orbánt összevissza dobálta a kocsi belsejében, megszánt a fent, a lent, a jobbra, a balra... Aztán hirtelen csend és mozdulatlanság.

Magához tért. Talán csak néhány pillanattal telt el, hiszen furcsa közelségből jól látta a nap

biborfényét a fűtőmezen. Amint visszanyerte az öntudatát, fel is kiáltott, eszelős rémülettel. A kocsi szűk belseje megszázoszorozta verte vissza ezt a magányos hangot. Végképp feleszmélt, és megértette, hol van... Hanyatt fektűt az összetört üléseken. A kocsi mennyezeteiről hatalmas horpadás meredt a szemébe. Derekába vad fájdalom hasított, de tudta, hogy sérülése nem komoly. Még egyszer felkiáltott, rémült megkönnyebbüléssel.

Megpróbálta kinyitni az ajtót. Először az egyiket, aztán a másikat. De nem sikerült. A bal oldali összehorpadt, a jobb oldalra félig rádőlt a kocsi. Ekkor gyorsan letekerte az ablakokat. De hiába próbálkozott, egyiket sem fért ki.

Várt, hátha észreveszik az országútról. De nem vette észre senki. A rádió nem zólt, hiába kapcsolta be, a motor nem gyulladt be... Orbán egyedül maradt, rettentően egyedül. A nap egyszer csak eltűnt a horizont mögött, s a vidéket elborította a szürkület és a hűvösség. A félelem hullámokban támadta Orbánt. Újra meg újra próbálkozott az ajtókkal, de hiába. Végül öklével verte a bádogfalat, a tetőt, a szélvédőt. Fogoly lett. Aztán elveszítve a fejét, azt se nézte már; hová üt, tajtékozva, szorongva, dühöngve, kiabálva és sírva... Hiába, nem jött senki. Honnan is jött volna? Csak a sötétség sűrűsödött környéte körül, mintha végtelen mélységű tengerbe süllyedne alá az egész földfelszín. Odafent felragyogtak a csillagok, előbújt a hold... Át hatón finom tücsöközögés áradt mindenhonnan. Aztán bagolyhuhogás, bekabrekegés, távoli, öblös, viszolygató hangok...

Közeledett az éjszaka. És le is szállt az éjszaka. Semmi se történt. Orbán dideregve, megdermedve, elhagyottan gubbasztott abban a bádogroncsban, amit delután még autónak neveztek. Átláthatatlan feketeség vette körül. És vérfagyasztó, a képtelen-nél is képtelenebb mozdulatlanság.

Valamikor felvirradt. Valamikor rá is találtak Orbánra a kővetkező nap folyamán. Egy darusautó kihúzta a roncsot az országútra, és feszítővassal kinyitották az ajtaját. Orbán kimászhatott végre a börtönéből... Házasszállították a roncsot, az emberek az utcán megbámulták, és ujjal mutogattak rá. Jobban megbámulták, mint újkorában...

A biztosító és a szerviz kislőtötték, hogy a bal hátsó gumi defektet kapott. De az is lehet, hogy gyárji hiba okozta a balesetet. Orbánnak minden kárát kifizették. Vadonatúj kocsit kapott, megszólalásig hasonlót az elsőhöz. Ő azonban tudta, egyedül ő tudta, hogy ez már nem az a kocsi, ez már nem az a szerelem.

